

Název oboru vzdělávání: 72-41-M/01 Informační služby
Název ŠVP: Informační služby ve firmách a institucích
Forma vzdělávání: denní
Platnost: od 1. září 2010

Témata pro ústní maturitní zkoušku – Odborné předměty

1. Systém knihoven v České republice, veřejná síť knihoven

- členění knihoven podle knihovního zákona,
- vzájemná spolupráce knihoven,
- povinné výtisky, náplň činnosti, architektura knihoven
- knihovna a její funkce ve společnosti

2. Paměťové instituce

- vysvětlení pojmů, historie knihoven, typy knihoven, veřejné knihovny
- charakteristika funkce a typy paměťových institucí
- významné knihovny v současnosti, novodobý vývoj v ČR

3. Struktura organizace v knihovně, management knihoven, řízení knihoven

- organizační struktura a její členění,
- plánování, organizace, řízení, kontrola, metody práce s lidmi, motivace, hodnocení, odměňování,
- personální management
- vymezení pojmu management, manažer, činnosti manažera
- úrovně managementu, proces řízení, organizační struktura, zaměstnanci
- uživatelské výzkumy, statistiky v knihovnách,
- bezpečnost práce

4. PR a marketing v knihovnách

- propagace knihoven, cíle propagace v knihovnách a institucích
- charakteristika propagace, znaky určující cílovou skupinu
- PR jako umění komunikace, prezentace a propagace

5. Knihovnická legislativa a legislativa související s provozem knihovny a informačních institucí, vnitřní předpisy a normy

- knihovní zákon, zákon o ochraně osobních údajů,
- autorský zákon,
- zákon o svobodném přístupu k informacím,
- vnitřní normy a předpisy

6. Architektura knihoven

- historie a současnost (knihovny kamenné a virtuální, hybridní, digitální),
- požadavky na výstavbu knihovny, exteriér, interiér,
- praktické příklady novostaveb a rekonstrukcí, použití moderních prostředků v knihovnách

7. Informační prameny a instituce

- informační zdroje, možnosti přístupu,
- informační instituce, oborové členění,
- trendy v oblasti elektronických dokumentů a jejich zpřístupnění
- definice informačního zdroje, informačního pramenu, dokumentu, jejich typy, informační instituce, různé možnosti přístupu k informacím (tradiční a elektronické)

8. Tištěné dokumenty a elektronické informační zdroje

- dokument – definice pojmu, kniha, periodika, speciální dokumenty, obrazové dokumenty, technický popis, bibliografický popis, mezinárodní číslování
- elektronické informační zdroje – definice, typy, formy přístupu, příklady, licence, open access, metadata

9. Redukované texty, anotace, abstrakt, referát, bibliografie

- pojem, vysvětlení, rozdíly, význam pro odbornou i laickou veřejnost,
- referátové časopisy, jejich užití a význam
- pojem, význam, dělení, bibliografická informace, bibliografický popis, bibliografický údaj, význam bibliografických soupisů pro dnešek, současná podoba bibliografie

10. Vydavatelská činnost a knižní trh, přehled literatury

- definice informace, získávání informačních pramenů
- knižní trh,
- vydavatelská a nakladatelská činnost, bibliografie, ediční plány, časopisy o knihách, periodika pro knihovníky
- literární druhy a žánry,
- dělení literatury dle funkcí
- definice a funkce knihovního fondu,
- literatura pro různé skupiny uživatelů
- čtenáři a jejich kategorizace

11. Akvizice a evidence dokumentového fondu, identifikace a zdroje popisu dokumentů

- druhy doplňování fondu, způsoby získávání dokumentů, příjem a vstupní zpracování dokumentů,
- evidence dokumentů,
- signování a stavění dokumentového fondu
- definice a popis identifikačního záznamu dokumentu,
- struktura identifikačního záznamu dokumentu,
- systém a funkce katalogů knihovny

12. Pořádání informací, selekční jazyky

- systematické a předmětové pořádání informací,
- přirozené, formalizované, normalizované a umělé jazyky,
- metoda konspektu

13. Ochrana, revize a vyřazování dokumentového fondu

- Zásady fyzické ochrany a konzervace knihovních fondů, popis a zásady prevence, rizikové faktory,
- důvody vyřazení dokumentů, zásady a průběh revize
- stavění fondu

14. Typy informačních služeb, řešerše

- bibliograficko-informační, referenční služby, standardní služby, ostatní služby,
- placené a neplacené služby,
- vývojové trendy
- druhy a typy řešerší, jejich úprava, řešeršní strategie,
- booleovské operátory, proximitní operátory,
- řešeršní systémy a řešeršní pracovník

15. Práce se čtenářem

- podpora čtenářství, dětský čtenář, literatura a její druhy
- literatura pro děti a mládež
- periodika a elektronické informační zdroje
- akce pro podporu čtenářství, vzdělávací akce

16. Výpůjční služby a MVS

- registrace, její kroky, možnosti pro uživatele
- výpůjční proces a jeho části
- typy výpůjček (prezenční, absenční, cirkulační, atp.)

17. Vzdělávání v knihovnách

- vzdělávání uživatelů a knihovníků
- témata, metody vzdělávání v knihovnách
- projekty v ČR
- informační gramotnost

18. Automatizované knihovnické systémy

- význam použití AKIS v informační instituci, modulový systém, konkrétní systémy používané v knihovnách
- srovnání provozu knihovny s AKS a bez něj, různé moduly v AKS a práce s nimi, trendy v AKS,
- katalog knihovny a souborný katalog

19. Sdělení jako prostředek komunikace

- písmo jako nositel sdělení, vznik a vývoj písma
- vývoj lidské komunikace, jednotlivé epochy komunikace
- multimédia jako prostředek komunikace, internet
- sociální komunikace, verbální a neverbální komunikace, řeč těla, nároky na prostor, pachy a vůně, psychologické působení barev, komunikační blokády a jejich odstraňování
- komunikační proces a jeho prvky
- komunikace s uživateli

20. Informační etika

- Obecné pojetí etiky,
- informační etika, citační etika, etika uživatele, zprostředkovatele,
- autorský zákon,
- jak správně citovat, normy a související zákony, etické kodexy

21. Dějiny knihtisku, tiskové a grafické techniky

- Gutenberg a jeho nástupci, inkunábule, iniciála apod.,
- vývoj knihtisku v českých zemích,
- Manuscriptorium – význam pro badatele, knihovníky a odbornou veřejnost
- tisk z výšky, tisk z hloubky, tisk z plochy, konkrétní techniky,
- současné techniky tisku

22. Internet jako fenomén 20. století, Internet jako informační zdroj a jeho používání

- Historie internetu a jeho předchůdců (Arpanet, Milnet)
- Vznik prvních sociálních sítí a jejich vliv na společnost, od techno-optimismu ke společenskému odosobnění a techno-pesimismu
- Cloudové možnosti současnosti a jejich výhody a nevýhody
- charakteristika internetu jako informačního zdroje, internetové a oborové portály, vyhledávače a meta vyhledávače,
- vyhledávače vědecké literatury,
- adresáře neviditelného webu

23. Historie prvních komunikačních médií a jejich přenosu dálku, Historie OS a jejich využití do současnosti

- Definice analogových médií, historický význam prvních analogových nosičů pro vývoj společnosti
- Historie telegrafu a jeho význam pro společnost
- Optický telegraf, elektrický telegraf, bezdrátový telegraf, telefon
- Vysvětlí pojem globální vesnice
- první OS v historii a jejich využití
- souboj o digitální moc mezi IBM, Microsoft a Apple
- nejčastější OS současnosti na PC a jiných PDA zařízeních
- výhody a nevýhody současných OS

24. Analogové vs digitální média, typologie a principy interaktivních médií

- Definice analogových médií a jejich fyzikální podstata, historický význam prvních analogových nosičů pro vývoj společnosti
- Historický význam prvních analogových médií v komunikaci
- Mechanický záznam, optický záznam, magnetický záznam, digitální záznam
- Vzorkování a kvantizace, ukládání, komprese, přehrávání
- Chladná x horká, jednosměrná x obousměrná
- Vznik prvních PDA zařízení a jejich vliv na společnost
- Digitální přesycenost společnosti

25. Vznik prvních masových médií a jejich vliv po současnost

- Vznik prvních novin ve světě a u nás
- Film jako vynález 20. století, historie a význam pro společnost
- Rozhlas jako vynález 20. století, historie prvních rozhlasových vysílání ve světě a u nás, historie Českého rozhlasu
- První přenosy audiovizuálního obrazu na dálku, první komerční televizní vysílání ve světě a u nás

26. Internetové hrozby a jejich ochrana před nimi

- Historie digitálního pirátství a jejich nejvýznamnější útoky
- Hackerství jako subkultura a životní styl, Black Huts vs White Huts
- Co to je počítačový virus,
- Základní typologie a fungování virů
- Jak odhalit a odstranit virus

Schváleno předmětovou komisí dne 30. 8. 2021.

.....
Mgr. Šárka Klimková
vedoucí PK

.....
Ing. Jana Šuráňová
ředitelka školy